

ANALIZA RATEI CRIMINALITĂȚII ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Budevici-Puiu Roberta, studentă

Cernomoreț Sergiu, dr., conf. univ., Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău

Abstract. *The issue is of particular importance, as we are currently witnessing a competition between lawyers and criminals, on the one hand, and criminals, on the other, when the benefits of a democratic system benefit the most in the area. delinquency [1]. Although the importance and usefulness of forensics in the knowledge baggage of any jurist are absolutely obvious, we find lately a shift of forensics in the background as an importance among the subjects studied in specialized faculties. On the other hand, forensics remains an activity somewhat shrouded in mystery, a "superspecialty", a "forbidden field" for some or "uninteresting" (in the sense of "non-profit") for others.*

The fight against and reduction of crime can be achieved only in the conditions in which legislative initiatives and social, economic, legal measures are cumulatively undertaken, which allow to counteract the causes and conditions that determine or favor the crime and to ensure the operative intervention of specialized bodies. anti-criminal.

Keywords: *criminality, crimes, criminal law.*

Introducere. Literatura de specialitate definește conceptul de criminalitate ca fiind „știința care elaborează metodele tactice și mijloacele tehnico- științifice de descoperire, cercetare și prevenire a infracțiunilor” [1] fie ca „știința judiciară cu caracter autonom și unitar, care însumează un ansamblu de cunoștințe despre metodele și mijloacele tehnice și procedeele tactice destinate descoperirii, cercetării informațiilor, identificării persoanelor implicate în săvârșirea lor.” [2, 4]. Formularea unei definiții a acestei științe contra crimei implică un demers teoretic și științific, dacă facem trimitere la caracterul său complex. Știință cu structură complexă, criminalistica utilizează și beneficiază de date și mijloace cu un conținut extrem de divers. Datele sunt luate din domenii de mare tehnicitate și aparent total diferite de ceea ce îndeobște se consideră a studia o știință din domeniul juridic: chimie (cerneluri, substanțe), biologie (material biologic), fizică (balistică ș. a.), psihologie (ascultare), psihiatrie (tactica), statistica (informatii), informatica (prelucrarea datelor, baze de analiză), microbiologie, microume, cristalografie (metale) [1].

Criminalistica se află într-o strânsă conexiune cu Dreptul penal și cu Dreptul procesual penal, fapt pentru care sistemul principiilor sale va cuprinde atât principii specifice acestora (principiul prezumției de nevinovăție, aflării adevărului) cât și principii specifice Criminalisticii [5]. În Figura 1 prezentăm schematic principiile criminalității.

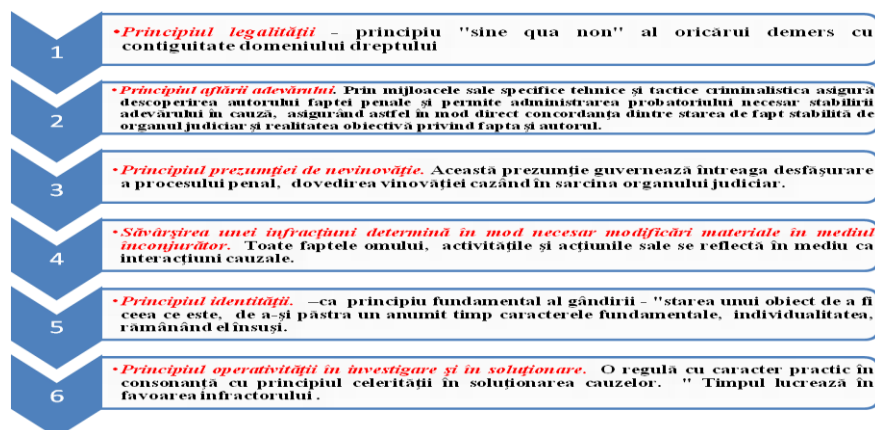

Fig. 1. Principiile criminalității

Criminalistica are o legătură strânsă cu dreptul penal (care stabilește elementele constitutive ale infracțiunii și faptele considerate ca atare). În lupta împotriva criminalității un loc aparte îl ocupă normele juridice penale, care, în totalitatea lor, formează o ramură distinctă în cadrul sistemului de drept, și anume dreptul penal. Dreptul penal reprezintă instrumentul prin care se apără valorile sociale împotriva faptelor periculoase. Deși sunt expuse multiple viziuni cu privire la existența și caracteristica terminologică a legii penale, majoritatea autorilor acceptă următoarea definiție: “Legea penală este actul legislativ adoptat de Parlamentul RM, care cuprinde norme de drept penal ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor, iar în unele cazuri temeiul și condițiile liberării de răspundere și pedeapsă penală” [7].

Dreptul penal, în totalitate, este structurat în jurul a trei instituții fundamentale: infracțiunea, răspunderea penală și pedeapsa. Infracțiunea determină răspunderea penală și pedeapsa, în sensul că fără infracțiune nu poate exista răspundere penală, iar fără răspundere penală nu se poate concepe aplicarea unei pedepse. Ca instituție, infracțiunea cuprinde un sistem de norme juridice penale ce consacră definiția sa, trăsăturile esențiale, punând în evidență structura și conținutul său. În teoria dreptului penal și în diferite legislații infracțiunea este privită în general din două puncte de vedere: fie ca un fenomen social, fie ca un fenomen juridic.

Scopul cercetării îl constituie realizarea unei analize cu privire la conceptele de criminalistică și infracțiune coroborate cu prezentarea unor date statistice referitoare la rata criminalității și nivelul infracționalității în Republica Moldova pe tipuri de infracțiuni săvârșite în perioada 2018 – 2020.

Metodologia cercetării. În realizarea studiului am utilizat următoarele metode de cercetare: analiza literaturii de specialitate, observația și metoda grafic- pentru a reflecta schematic datele acumulate.

Analiza și interpretarea datelor

Având în vedere datele Biroului Național de Statistica al Republicii Moldova privind nivelul infracționalității în perioada monitorizată (conform informațiilor transmise de Ministerul Afacerilor de Interne), reflectăm în Tabelul 1 o sinteză a acestuia în funcție de tipul de infracțiuni savârșite în perioada 2018-2020.

**Tabelul 1. Nivelul infracționalității în Republica Moldova (2018-2020)
(Sursa: Biroul Național de Statistică [6])**

Tipul de infracțiuni	Nivelul infracționalității în procente		
	2018	2019	2020
Infracțiuni de huliganism	33 cazuri	32 cazuri	22 cazuri
Vătămări intenționate	21 cazuri	23 cazuri	20 cazuri
Omor	13 cazuri	15 cazuri	12 cazuri
Tălhării	4 cazuri	8 cazuri	3 cazuri
Infracțiuni contra	47,6%	47,7%	44,6%

patrimoniului			
Infracțiuni în domeniul transportului	16%	16%	20%
Infracțiuni contra securității publice	4,8%	4,8%	4,6,%
Infracțiuni contra autorităților publice și securității de stat	4,5	5%	5,1%
Infracțiuni contra familiei și minorilor	16,1%	4,8%	4,3
Violența domestică asupra femeilor	12,6%	6,2%	4,2%
Violența domestică asupra bărbaților	5,4%	18,7%	11,4%

În Figura 2 prezentăm schematic rata infracționalității în perioada monitorizată .

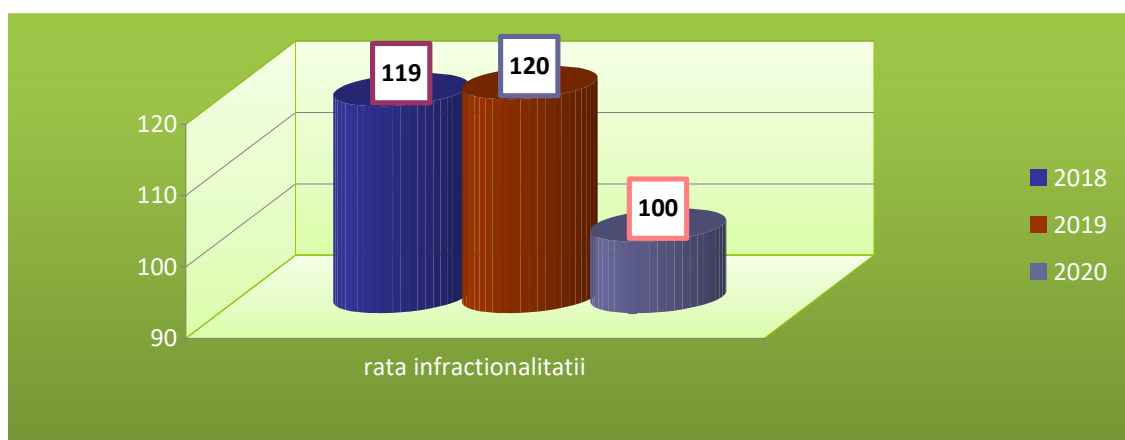

Fig. 2. Rata infracționalității în Republica Moldova în perioada 2018-2020
(Sursa: elaborată de noi după datele BNS)

Din Figura 2 putem observa că în Republica Moldova rata infracționalității în anul 2020 a constituit 100 infracțiuni la 10 mii de locuitori, comparativ cu 120 infracțiuni în anul 2019 și 119 infracțiuni în anul 2018.

Infracționalitatea juvenilă este în descreștere, după cum se poate observa din Figura 3.

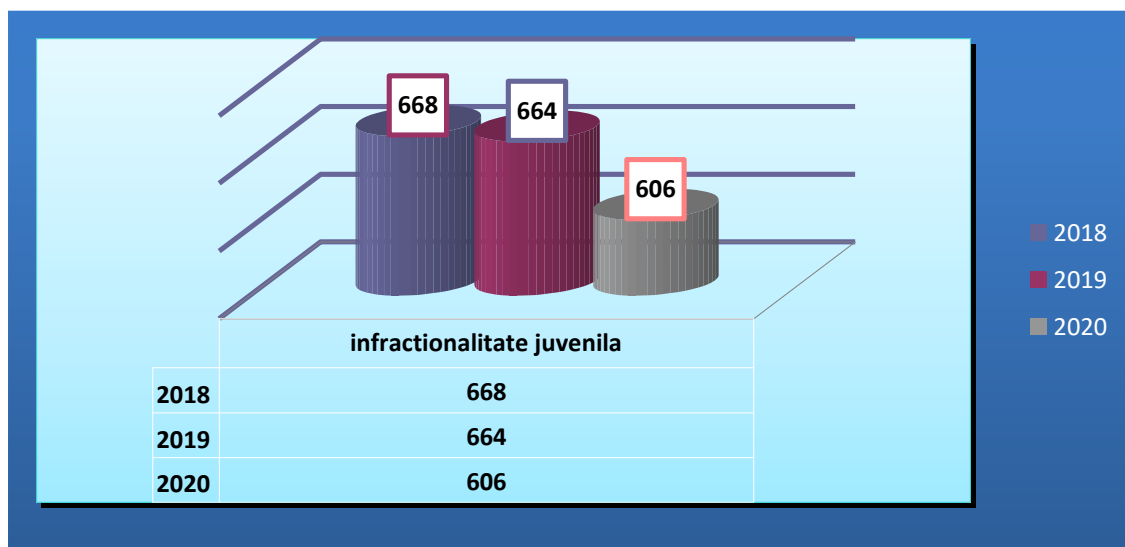

Fig. 3. Dinamica infracționalității juvenile (2018-2020)

(Sursa: elaborată de noi după datele BNS)

În anul 2020 numărul persoanelor decedate în urma infracțiunilor a înregistrat un număr de 490 persoane, în descreștere față de anii precedenți – Figura 4.

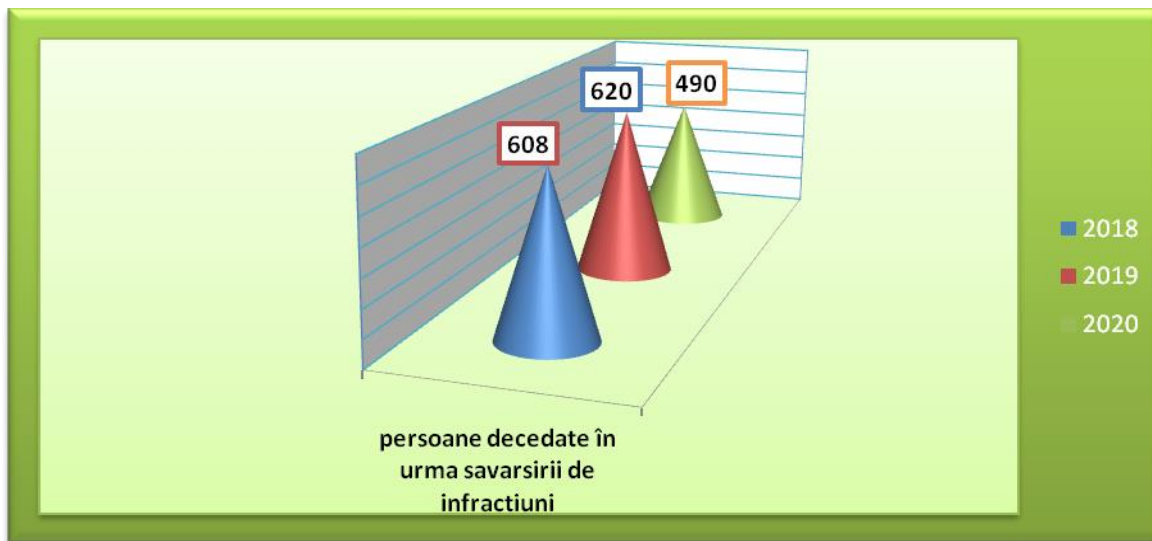

Fig. 4. Numărul persoanelor decedate în urma săvârșirii infracțiunilor
(Sursa: elaborată de noi după datele BNS)

De asemenea, putem menționa că cel mai înalt nivel al infracționalității a fost înregistrat în rândul bărbaților, femeile constituind în numărul persoanelor care au comis infracțiuni -7,7%. La 10 mii femei au revenit 7 femei care au comis infracțiuni, iar în cazul bărbaților acest indicator a constituit 95 bărbați. Femeile au fost implicate în comiterea infracțiunilor grave în proporție de 12,3% din totalul femeilor comparativ cu 14,3% din bărbați. Bărbații au fost implicați mai mult în săvârșirea infracțiunilor în domeniul transporturilor, infracțiunilor contra patrimoniului și infracțiunilor contra securității și a ordinii publice, iar femeile în săvârșirea infracțiunilor contra patrimoniului, inclusiv a furturilor.

Sportul, ca orice alt domeniu de activitate, poate fi, în unele cazuri, evaluat de Codul Penal al unui stat. În acest context putem exemplifica anumite crime economice din sport [3]:

- ✓ darea de mită a participanților și organizatorilor de competiții sportive profesionale și comerciale spectaculoase;
- ✓ obligarea de a finaliza o tranzacție sau de a refuza finalizarea acesteia;
- ✓ afaceri ilegale;
- ✓ evaziunea de la plata impozitelor și (sau) taxelor;
- ✓ nedeclararea fondurilor sau a bunurilor unei organizații sau ale unui antreprenor individual, în detrimentul cărora ar trebui colectate impozite și (sau) taxe.

Sportul este o industrie uriașă și foarte profitabilă, circulația în special a fluxurilor semnificative de numerar prin organizații internaționale, precum Federația Internațională de Fotbal și Comitetul Internațional Olimpic. Faptul că aceste nume au devenit aproape sinonime cu corupția spune multe despre situația actuală din sport. Starea de fapt din sportul profesional dictează propriile sale reguli și nevoi. În prezent, federațiile sportive își aprobă propriile directive

pentru a asigura controlul respectării legislației în domeniu de către sportivi, de resursele umane angajate a organizațiilor sportive, precum și a managementului financiar și certificării medicale.

Cele mai frecvente forme de corupție concurențială sunt:

✓ Dopajul

✓ Manipularea meciurilor, care include fixarea meciurilor, fixarea acțiunilor și activități similare, este motivată de câștiguri financiare prin jocuri de noroc sau din motive sportive (de exemplu, evitarea retrogradării).

Nu avem date concrete cu privire la numărul infracțiunilor realizate în sport, însă ca orice domeniu impune o monitorizare atentă sub aspectul săvârșirii de infracțiuni. Valorile promovate de sport (fair-play-ul, integritatea și respectul față de ceilalți) pot fi subminate prin exercitarea unor practici ilegale, naționale/internaționale, precum și prin aranjarea meciurilor. Unul dintre principiile de bază al legislației sportive îl constituie interzicerea influenței ilegale asupra rezultatelor oficiale obținute în cadrul competițiilor de mare anvergură. Potrivit Consiliului Europei “aranjarea meciurilor constituie o amenințare la adresa sportului contemporan”, întrucât fenomenul poate atrage, de regulă, mari rețele criminale cu implicații negative, majore asupra entităților sportive, suporterilor, fanilor și sportivilor [3].

Cu toate acestea, în țara noastră, activitatea anticorupție în sport nu este încă foarte bine stabilită. În opinia noastră, cadrul legal din domeniul culturii fizice nu este suficient, fiind necesar a se adopta o lege specială privind prevenirea corupției în sport, inclusiv oferirea de protecție din partea statului pentru informatori. Pentru a asigura dreptul real al sportului, un stat are nevoie de coordonarea absolută a tuturor părților interesate: guvern, asociații internaționale și naționale, sponsori, industria farmaceutică, agenți de poliție, procurori, organizații sportive, ONU și forumurile internaționale. În legătură cu problemele semnalate, de exemplu, putem lua în considerare proiectul dezvoltat al Interpolului „Sportul onest”, care este considerată cea mai semnificativă acțiune în prevenirea meciurilor și a pariurilor ilegale din cadrul competițiilor.

Concluzionând, putem menționa că, există mai multe aspecte pozitive în ceea ce privește eforturile de monitorizare a infracțiunilor în Republica Moldova. Acestea includ: sondajele periodice ale autorităților de specialitate cu privire la atitudini și transparența în publicarea datelor; modificările propuse la Codul Penal care va alinia Republica Moldova la standardele internaționale și va oferi o bază puternică pentru înregistrarea și monitorizarea efectivă a colectării de date și deschiderea autorităților din Republica Moldova în ceea ce privește aportul organizațiilor și instituțiilor interguvernamentale prin formarea și consolidarea capacităților.

Multe dintre elementele importante există deja, dar, cu toate acestea, succesul recomandărilor rapoartelor anuale elaborate de Ministerul Afacerilor Interne cu privire la nivelul infracționalității la nivel național se bazează pe implementarea cu succes a noilor amendamente la Codul Penal.

Totodată, Interpolul și Comitetul Olimpic Internațional colaborează pentru identificarea și rezolvarea problemelor, inclusiv a dopajului, aranjarea meciurilor, a pariurilor sportive ilegale, a faptelor de corupție a arbitrilor și a jucătorilor.

Referințe bibliografice

1. Alămoreanu S. Criminalistică. Note de curs. Cluj Napoca: Ed.Universității Babeș - Bolyai, 2005, p. 3.
2. Barry A.J., Fisher A.S., Wendel O. Techniques of crime scene investigation Ed. ELESEVIER, 1985, pag. 6-7.
3. Budevici – Puiu L. Undermining Sports values by Arranging the Matches. In: Postmodern Openings, 2020, Volume 11, Issue 2 Supl. 1, p. 215-221.
4. Rakes. W. A new concept on evidences-International Revue of Forensic Sciences vol V nr. 1/1990.
5. Stancu E. Tratat de Criminalistică, Ediția a V-a revăzută și adăugită. Bucureșt: Editura Universul Juridic, 2010, p. 8.
6. Baza de date a Biroului Național de Statistica al Republicii Moldova (2018-2020).
7. Codul Penal al RM *versiune în vigoare din 07.01.19 în baza modificărilor prin LP233 din 08.11.18 MO448-460 din 07.12.18 art. 731.*